

در یکی از سرنوشت‌سازترین لحظات این جنگ
ایران بازی «اولتیماتوم» را علیه آمریکا برگرداند
نویسنده: آلون میزراحی
۱۵ آوریل ۲۰۲۶

تمام دنیا باید این اتفاق را با دقت زیر نظر بگیرد؛ چرا که ایران همین حالا یکی از جسورانه‌ترین و مهم‌ترین حرکات خود را در این جنگ و چه بسا در تاریخ منطقه انجام داد.

دو روز پیش، در ۱۴ آوریل، ایالات متحده اعلام کرد که قصد دارد تنگه هرمز را برای همگان مسدود کند. این اقدام از نظر تاکتیکی با هدف غیرممکن کردن صادرات نفت ایران و ایجاد اختلال در جریان انرژی برای سایر بازیگران، و از نظر سیاسی به عنوان راهی برای نشان دادن این بود که «رئیس کیست.»

ایران حدود ۴۸ ساعت هیچ اظهارنظر رسمی در این باره نکرد (که من آن را نشانه‌ای بسیار نگران‌کننده تلقی کردم؛ چرا که پذیرش محاصره آمریکا بدون رویارویی مستقیم، هیچ معنایی جز تسلیم بی‌صدا نداشت.)
اما امروز، ایران سخن گفت.
اکنون ایران رسماً اعلام کرده که ایالات متحده دو راه دارد: یا محاصره هرمز را بدون قید و شرط لغو کند، یا اینکه شاهد بسته شدن کامل خلیج فارس، دریای عمان و دریای سرخ باشد.

بوم (انفجار خبری)
اعلامیه ایران به چند دلیل گامی بسیار معنادار است:
نخست اینکه، این یک تهدید آشکار با رویکرد صریح «یا این یا آن» است، بدون اینکه هیچ راه فراری برای طرف مقابل باقی بگذارد. ایران معمولاً چنین رفتار نمی‌کند؛ لحن آن‌ها معمولاً ملایم‌تر است و این از زیرکی آن‌هاست، زیرا وقتی راهی محترمانه برای خروج رقیب باقی می‌گذارد، شانس اجتناب از درگیری بسیار بیشتر می‌شود.

وقتی آن‌ها سبک خود را تا این حد دراماتیک تغییر می‌دهند، متوجه می‌شوید که اتفاقی غیرعادی در جریان است. این یکی از مزایای داشتن ظرافت و تنوع در رفتار است: راهی بسیار مؤثرتر برای انتقال نیت‌ها.

ایران این کار را آشکارا و نه از طریق کانال‌های دیپلماتیک پنهان انجام می‌دهد، در حالی که به خوبی می‌داند ترامپ چقدر نسبت به تحقیر عمومی حساس است. همچنین این کار را بدون شکستن چارچوب کلی آتش‌بس و مذاکرات همراه با آن انجام می‌دهد (باز هم ظرافت و پیچیدگی؛ ما در حال تماشای اساتید این بازی هستیم.)

ایالات متحده گامی جنگ‌طلبانه خارج از آن چارچوب برداشته است و ایران تصمیم گرفته سطح مخاطره را به شدت بالا ببرد، در حالی که سیگنال می‌دهد دیپلماسی را به طور کامل رها نکرده است. اما تغییر در لحن و جدیت در محتوا غیرقابل انکار است: ایران اکنون یک چالش آشکار ایجاد کرده و در واقع یک اولتیماتوم به آمریکا داده است: یا عقب‌نشینی کنید، یا ما بازی را به مرحله‌ای کاملاً جدید می‌بریم.

به خلیج فارس خوش آمدید.
در روزهای اخیر، آمریکایی‌ها مشغول انتشار تصویری کاذب و مغرورانه بودند مبنی بر اینکه جنگ واقعاً کوتاه خواهد بود و اساساً تمام شده است. حتی نمایندگان از «لبنان» به واشینگتن پرواز کردند تا کشورشان را به عنوان هدیه به صهیونیسم تقدیم کنند.

کمتر از ۲۴ ساعت بعد، ایران آتش‌بسی را در لبنان تحمیل کرد و آمریکا را در برابر لحظه حقیقت قرار داد: شما محاصره می‌خواهید؟ ما هم برایتان محاصره داریم.

اکنون ایالات متحده باید (به صورت علنی!) عقب‌نشینی کند که در این صورت ایران پیروز است، یا اینکه خطر یک تنش عظیم قطعی و نابودی کامل اعتبار خود را بپذیرد (آن هم پس از وعده‌های مکرر درباره یک جنگ ارزان و کوتاه) و نقاب ثبات اقتصادی که با دستکاری‌های هیجانی بازار حفظ کرده بود، فرو بریزد.

به محض بسته شدن دریای سرخ، تنگه هرمز و دریای عمان، پیامدهای سیاسی و اقتصادی غیرقابل کنترل خواهد بود.

و *فقط یک یادآوری: ایران هرگز بلوف نزده است.*
سکوت مطلق ایران در دو روز گذشته احتمالاً به این دلیل بود: آن‌ها باید پاسخ خود را به محاصره اعلامی آمریکا تثبیت می‌کردند و می‌خواستند چنین تنش بزرگی توسط کل ساختار قدرت و رهبری درک و پذیرفته شود.

هزینه‌ای که آن‌ها برای داشتن یک شبکه قدرت غیرمتمرکز می‌پردازند این است که تصمیمات سرنوشت‌سازی مانند آنچه شرح دادم، کمی بیشتر از ساختارهای سلسله‌مراتبی مانند «دموکراسی‌های» غربی زمان می‌برد. اما پاداش آن در ایجاد و حفظ حس وحدت، انسجام و مشارکت، بسیار عظیم است. و در سرنوشت با یکدیگر شریک هستند. آن‌ها هماهنگ با هم عمل کرده و گام برمی‌دارند.

اکنون ترامپ و گردانندگانش با تصمیمی بسیار بسیار دشوار روبرو هستند. آن‌ها فضا را غبارآلود می‌کنند، عریضه می‌کشند و به فریبکاری روی می‌آورند، اما ایران یک بار دیگر خطوط اصلی این درگیری را بیش از پیش روشن کرده است* □ □ «نقد توسعه»

@naqd_e_tosee

آلون میزراحی ژورنالیست اسرائیلی است